

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของวิทยากรผู้มีปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานทางการศึกษา นักการศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกรมวิชาการ (2544 : 4-6) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนรวม 7 การกิจ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดสาระหลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 2 จัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษา

ภารกิจที่ 3 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภารกิจที่ 4 การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การกำกับติดตามประเมินผลและรายงาน

ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ภารกิจที่ 6 สรุปผลการดำเนินการและเขียนรายงาน

ภารกิจที่ 7 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

และกรอบแนวคิดหลักการบริหารมีส่วนร่วมของ ชูวัฒน์ วุฒิเมธี (ดิน ปรัชญพฤกษ์. 2533 : 636 ; อ้างอิงจาก ชูวัฒน์ วุฒิเมธี. 2542 : 12) ที่ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ การเปิดโอกาสให้มีการศึกษา (Education) การร่วมพิจารณา (Consensus) การตกลงใจร่วมกัน (Consent)

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่โรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนเครือข่ายการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และโรงเรียนคุณภาพแกนนำกลุ่มโรงเรียนด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจาก 42 โรงเรียน จำนวน 235 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ดังรายละเอียดในตาราง 3 (รายชื่อวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

ตาราง 4 จำนวนประชากรจำแนกตามอำเภอ และประเภทโรงเรียน

ที่	ส.ปอ.	โรงเรียนนาร่อง	โรงเรียนเครือข่าย	โรงเรียนคุณภาพแกนนำ	รวม
1.	พระนครศรีอยุธยา	1 (20)	2 (17)	3 (50)	6 (87)
2.	ท่าเรือ	-	-	2 (2)	2 (2)
3.	นครหลวง	-	1 (2)	3 (11)	4 (13)
4.	บางซ้าย	-	-	-	-
5.	บางไทร	-	-	1 (1)	1 (1)
6.	บางบาล	-	-	2 (2)	2 (2)
7.	บางปะหัน	-	-	2 (7)	2 (7)
8.	บางปะอิน	-	1 (3)	2 (3)	3 (6)
9.	บ้านแพรก	-	1 (6)	1 (9)	2 (15)
10.	ผักไห่	-	1 (8)	1 (11)	4 (19)
11.	กาชี่	-	1 (1)	-	1 (1)
12.	มหาธาตุ	-	1 (9)	3 (13)	4 (22)
13.	ลาดบัวหลวง	-	-	3 (8)	3 (8)
14.	วังน้อย	-	-	4 (22)	4 (22)
15.	เสนา	-	1 (3)	5 (27)	6 (30)
16.	อุทัย	-	-	-	-
	รวม	1 (20)	9 (49)	32(166)	42 (235)

หมายเหตุ หมายเลขใน () คือจำนวนวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการ บริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และสาขา ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็น 3 ประเด็นคือ

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	จำนวน 18 ข้อ
2. การดำเนินการจัดสาระหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน 30 ข้อ
3. การกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน	จำนวน 12 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน 5
มีส่วนร่วมในระดับมาก	ให้น้ำหนักคะแนน 4
มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนน 3
มีส่วนร่วมในระดับน้อย	ให้น้ำหนักคะแนน 2
มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน 1

5. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมี ขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ สิ่งตีพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็น

โครงสร้างที่จะกำหนดเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. กำหนดชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามความเหมาะสมของข้อมูลที่จะศึกษา และผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งกรอบแนวคิดของการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามให้เนื้อหาครอบคลุม ตามประเด็นที่กำหนด
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาหาความความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และความสอดคล้องของตัวบ่งชี้โดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย/เนื้อหาที่มุ่งวัด (IOC) และเลือกเฉพาะข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ร้อยละ 80 ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย/เนื้อหาที่มุ่งวัด ตลอดจนความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข (รายละเอียดการปรับปรุงแก้ไขแสดงในภาคผนวก ค.) ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกตามคุณสมบัติต่อไปนี้ (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ง.)
 1. เป็นนักวิชาการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือเป็นบุคคลที่ยอมรับนับถือว่ามีความสามารถในด้านการศึกษา
 2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษามากกว่า 5 ปี
 3. เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท
 4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำ
 5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสนาได้แก่ โรงเรียนวัดเจ้าเจ็ดนอก จำนวน 17 คน โรงเรียนวัดกระโคงทอง จำนวน 7 คน โรงเรียนบ้านแถววิทยาคาร จำนวน 6 คน และรวมทั้งสิ้น 30 คน (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ.) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99
6. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล จากวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ขอความอนุเคราะห์ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประสานขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำถึงผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อประสานกับวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน โดยผ่านสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมาทั้งสิ้น 235 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแล้วดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social for Windows) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ระดับน้อยที่สุด